

CHRISTELIJK RESIDENTIE MANNENKOOR

1

Aangepast 24 mei 2007

door
Peter Willemse
oud-eindredacteur
CRM Nieuws

Jan van der Waart

CRM, is dat wat voor mij?

Ik was 25 jaar en mijn vader nam mij mee naar een repetitie van CRM. Was dat iets voor mij? Ja, dat bleek zo te zijn. De redactie vroeg mij om het hele jubileumjaar door iets te vertellen uit het CRM-verleden. Daar ben ik nu dus aan begonnen.

IN DE Goede Herder Kapel aan de Meidoornstraat was het een gezellige boel. Meer dan honderddertig mannen, overal vandaan en de meesten van christelijke signatuur, deden precies wat de toenmalige dirigent *Jan van der Waart* van ze vroeg, namelijk zingen en vooral erg mooi! *Sem Dresden* stond op het programma van het Oranje Concert op 30 april 1961.

Ik kwam, zag, hoorde en overwon, dat wil zeggen: ik ging nooit meer weg! Wat een inspiratie gaf Van der Waart. Het ging over 'Boerenfeest', een modern stuk, maar met een tekst die in die tijd nogal wat stof deed opwaaien. *Klaasje en Kloentje die lagen in het hooi met sulcke geflikkevlooi...*, de rest kunt u raden. Het was een leuk stuk en de dirigent zou het wel uitleggen op Koninginnedag in de Kurzaal. Ja, u leest het goed, het Kurhaus te Scheveningen was gedeeltelijk ook geschikt voor concerten.

Rocus van Yperen

Er ging iets mis met Jan, waar ik het niet over wil hebben en een goed jaar later kwam *Rocus van Yperen* opdraven als dirigent: een militair *pur sang*. We dachten: nou dat is wel iets voor het CRM, zo'n Majoor Directeur van de *Koninklijke Militaire Kapel* en oprichter van de *Taptoe Delft*. We zouden meer bekendheid krijgen, want Rocus kwam overal! Nou,

mooi niet, we gingen alleen maar moeilijk doen. De muziek lag ons voor geen meter en die enkele geestelijke liederen waren niet om aan te horen. Kunt u zich voorstellen een lied als *De dorre vlakke der woestijnen...*, het werd nog droger en je voelde het zand om je oren stuiven. Nee, Van Yperen was niet onze man en het was ook niet zijn koor.

Op een gegeven moment was het over met hem en vertrok hij naar Excelsior. Daar was hij op zijn plaats en voor ons was het op de plaats rust.

Chris Verhoog

In die jaren hadden we een tweede dirigent: *Chris Verhoog*. Een wat bij CRM vergeten figuur, maar een geweldig musicus. Hij hielp zes Afrikaanse Psalmen instuderen omdat Rocus vaak andere verplichtingen moest nakomen in de Militaire muziek. Van die Afrikaanse Psalmen zijn opnamen gemaakt door *Dureco* met orgelbegeleiding door Wim van der Panne en Feike Asma in de Vaste Burchtkerk te Voorburg. We hebben er nooit meer iets van gehoord of gezien. Wel zijn ze in Zuid-Afrika terechtgekomen.

De dirigent zou het op Koninginnedag in de Kurzaal wel uitleggen

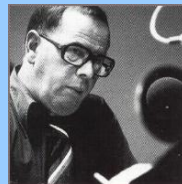
Chris Verhoog dirigeerde het mannenkoor in Mülheim, waar we bij Siemens wel tien keer op die reis het Sanctus van Schubert hebben gezongen. Het was mijn eerste buitenlandse reis. Chris Verhoog is nu leider van een zangklas in Groningen nadat hij ook als solist vele jaren in kerken en grote zalen heeft opgetreden. Hij was

een joviale man die niet bij CRM kon blijven omdat hij naar Groningen verhuisde. Jan van der Waart weg, Rocus van Yperen weg en Verhoog weg. We moesten opnieuw beginnen. *Piet Struik* kwam langs, *Wim van der Panne* deed een gooi en *Andries Noordergraaf* en *Piet Kiel* probeerden te solliciteren. Maar toen gebeurde het...

Arie Pronk

Een jonge man uit Gouda kwam met een zak stroopwafels de Meidoornstraat veroveren. 'I need Thee every hour', bracht hij mee en gelijk was het raak. Een man vol met emoties en er straalde een charisma vanaf waar je niet omheen kon. *Arie Pronk* was de naam. Een man van de massale koorzang. Niet direct, maar na een concert of vijf werden ook wij opgeslokt

in die massaliteit. Het CRM, het Haags Hervormd Kerkkoor, het I.J.E koor te Schiedam, de Young Credo Singers en het geweldige koor Deo Cantemus in Ahoy. Vijfduizend mensen, zieken en gezonden: *'Mensen denk aan die ene vrouw op dat bed!'*, dat was steevast een uitdrukking van Arie. De AVRO zond het uit en Jan van Weelden bespeelde het Magic Organ. Henry Blackmon en Jo Vincent

(ja, de beroemde) waren de solisten. *Karel Prior* verzorgde de regie. Het was in de jaren zestig een wonder dat dit kon en als CRM mochten wij daar toch maar mooi aan meedoen.

Hierna iets over onder andere het proefconcert in de toen nog niet geopende *Doelen* te Rotterdam.

Het tijdperk Arie Pronk

Wanneer je Arie Pronk zegt dan denk je in de eerste plaats aan de Doelenconcerten. Eerst voorzichtig begonnen met twee concerten in de maand december, later werden dat er vijf. Kerstconcerten, eerst in Ahoy toen in De Doelen.

Het was 1965 toen we via Arie een verzoek kregen om in het spiksplinternieuwe gebouw in Rotterdam een proefconcert te geven van een half uur. Dat leek het toenmalige bestuur wel wat. De *muziektempel van Europa* zou eerdaags geopend worden. Iedereen enthousiast! Met vier bussen (het koor bestond toen uit 180 leden, later werden het er meer) togen wij naar de Maasstad. We wisten niet wat we zagen: marmeren trappen, een reusachtige hal en een nog indrukwekkender grote zaal. Dat was dus *het concertgebouw van Rotterdam*. Een concert van geestelijke en enkele neutrale werken werden voor het voetlicht gebracht voor een bijna lege zaal met

De Doelen te Rotterdam

alleen techneuten van Philips en andere maatschappijen die verstand bleken te hebben van geluid. Er waren mensen bij die met harde voorwerpen op de tegels (die uitstaande) op de muren stonden te tikken omdat elke steen, ja ze zitten er niet voor niets, een ander geluid kon voortbrengen. Na een dik half uur kregen we een teken dat we klaar waren en zij ook. Duimen gingen omhoog en wij als CRM waren toch maar mooi het eerste koor wat zijn geluid had mogen laten horen. Arie Pronk, zo trots als een pauw, liep glunderend door het gebouw. Deze dirigent was ook adviseur bij Philips Phonogram en had daardoor vele connecties.

Feike Asma en Mieke Telkamp

Voor die platenbaas gingen we tweemaal naar *Haarlem* om opnamen te maken voor een lp en een EP. U weet toch nog wel wat de afkortingen hiervan waren? De eerste plaat was met Feike Asma en de tweede met Mieke Telkamp: wat een tegenstelling. Het *Concertgebouw* daar was de plaats van opname.

Het Concertgebouw te Haarlem

Alweer een belevenis. In Den Haag werd in de *Willemskerk* nog een plaat gemaakt met aan het

orgel *Piet van Egmond*. Ja, CRM Christelijk Residentie Mannenkoor ging met beroemdheden om! In de jaren zestig was *Jan van Weelden* al in beeld en het werd steeds meer Jan! Hij

was niet meer weg te denken bij ons koor en ook niet bij de Young Credo

Singers, Deo Cantemus, het Haags Hervormd Kerkkoor en het Interkerkelijk Jeugdkoor te Overschie. Een zeer betrouwbare organist en begeleider en een vriendelijk mens.

Buitenlandse reizen

Er is in het verleden al veel over geschreven, maar toch wil ik even terugzien op de reis naar Coventry in de jaren zestig. Samen met Deo Cantemus en Caroline Kaart vertrokken we met twaalf, ja u leest het goed, met twaalf autobussen naar Engeland via Le Havre. Een korte oversteek. Dat we veel gelachen hebben, spreekt vanzelf.

Weet u hoe laat we in Coventry aankwamen? Om drie uur in de nacht. Ik weet nog als de dag van gisteren hoe mijn vader (toen ook nog lid) en ik bij een gastgezin werden ingekwartierd en de tafel gedekt stond met allerlei heerlijke dingen erop. Nooit zal ik vergeten hoe we een *Graepe Froud* gegeten hebben. Mijn vader had daar helemaal geen kijk op en prikte dat ding om half vier

in de nacht met een klein vorkje in de opengewerkte schil terwijl daarna het vocht alle kanten opschoot. We wisten niet waar we kijken moesten. Intussen vernamen we dat er enkele bussen verkeerd gereden waren en nog dieper in de nacht Coventry bereikten. Achter in de bus lagen nog wat slapende dames van Deo

... vertrokken we met twaalf autobussen via Le Havre naar Engeland

Cantemus. De chauffeur ontdekte ze net op tijd, maar waar moesten die slapen? Een mogelijkheid was het hotel waar de koördirectie overnachtte. Arie Pronk en Jan van Weelden sliepen op de gang en de meisjes mochten in hún kamer. Aardig toch?

